

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

Χ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 4 ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 1911

Χ

ΑΡΙΘΜΟΣ 445

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ, Τετράστιχα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΜΠΥΣΗΣ. 'Ο 'Αρήγιανος (συνέχεια).

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ. 'Από τήν Πόλιν τῆ Βασιλείουσα (σημειώματα).

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Τὸ ἔργο τοῦ Μαρκοῦ.

Ι'. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ. 'Από τήν ψυχὴ μας καὶ ἀπὸ τῆ ζωῇ (τέλος).

Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ. 'Επίγραμμα.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ δασκάλοι στὴν 'Ολυμπία—'Η γνώμη τοῦ κ. Μάλλη.

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. 'Υπεράνθρωπος (συνέχεια).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΡΑ (*)

.....καὶ τεχνίτης
ἐκεῖ τῆς λύρας ξαναῆξαι καὶ τὴν πατρίδα
καὶ τὴ δόξα ὁ Δημόδοκος ὕμνει τῆς Κρήτης.

(* 'Η 'Ασάλευτη Ζωή.—Πατρίδες σ. 9).

Μὲ πλούσιο στεφάνι τῆς Κέρκυρας ὁ δῆμος τίμησε τὸ νεκρὸ τοῦ ποιητῆ. 'Ο ποιητὴς γέννημα καὶ θρόνισμα τῆς κορυφαίας γῆς μέσα στοὺς στίχους του, ποὺ σχεδὸν ὅλοι τοὺς λαχταρίζουν καὶ φέγγουν ἀπὸ τὰ χλωρὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἥμερα τῆς κεκυραίας φύσης. ὅπου τυχαίνει νὰ μελετηθῇ χωριστὰ ἡ χάρις καὶ τὸ νομα τῆς πατρίδας του, σὰ στὸν «'Ερχομὸ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου» καὶ σὰ στὴν «Κόρκυρα», οἱ στίχοι παίρνουνε μιὰ ξεχωριστὴ συγκίνηση καὶ δείχνουν

(1) Γ. Μαρκοῦ. «Ποιητικὰ Ἔργα.» Ἐν Κερκύρᾳ 1890 — «Μικρὰ ταξίδια» ἐν Ἀθήναις 1899. — Μεθοδικώτερη κάπως ἀνάλυση τοῦ ἔργου τοῦ ποιητῆ προσπάθησα νὰ δώσω σὲ δύο ἀρθρα τῆς φιλολογικῆς «Ἐστίας» τοῦ 1890. — Μελετήσανε καὶ γράψαν γιὰ τὴ ζωὴ καὶ γιὰ τὴν ποίησιν τοῦ Μαρκοῦ, ἀπ' ὅ,τι γνωρίζω, ὁ Βελλιανίτης, ὁ Ξενοπούλος, ὁ Μητσάκης, ὁ Καλοσγοῦρος, καὶ ὁ Παπαντωνίου τελευταία καὶ ἡ «Ἐστία».

ὅλη τους τὴ μελωδικὴ μαστοριά. Εὐγνώμονα τῶν Κερκυραίων ὁ δῆμος ἀνθοστόλισε τὴν κάσσαν τοῦ ἀρχοντικοῦ του βλασταριοῦ, τοῦ εἰγενικοῦ του ψάλτη. 'Ομοία χάρις δὲν ξέρω ἂν τὴν πληρώσανε, μὲ ὅποιον τρόπο, μὰ ξέρω πὺς χρέος εἶχαμε νὰ τὴν πληρώσουν ἀνάλογα, ὅχι μονάχα ὁ τόπος ποὺ τοῦ εἶτανε πολίτης, μὰ, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, ἡ Πολιτεία ποὺ τῆς εἶτανε τοῦ τραγουδιοῦ τεχνίτης καὶ τοῦ Λόγου λειτουργός, καὶ μὲ τὰ ἰδανικά της ἐπλαθε καὶ μὲ τὴ γλώσσα της κελαιδοῦσε καὶ μαζί μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία ἡ Πολιτεία ἡ Κρητικὴ, ποὺ ξαναζοῦσε τοὺς ἀγῶνες της μὴ γιὰ πάντα στὸν παράδεισο τοῦ ρυθμοῦ σκαλισμένους ἀχάλαστους, ὁ ποιητὴς τοῦ «'Ορκου» τοῦ ἔργου ποὺ εἶναι ἀπὸ τὰ μετρημένα τῆς νέας μας ποιητικῆς ἀριστουργήματα. Καὶ μαζί μὲ τὴν Κρήτη καὶ ὁ Πρῶτος τῶν Ἑλλήνων ποὺ κανεῖς ἄλλος δὲν τραγοῦδισε τὸν «'Ερχομὸ του» καὶ δὲν τόνισε τὸ «Βασιλικὸ τὸν Ὑμνο» πρὸς ἐκεῖνον ἔτσι θεομὰ καὶ ἔτσι στοχαστικά, σὲ στροφὰς ποὺ ἐνῶ περνοῦν οἱ ἀφορμὲς ποὺ τίς γεννήσανε, μένουν ἐκεῖνες ζωντανές, τίχῃ σπάνια κανεῖς ἄλλος σὰν τὸ Μαρκοῦ. Πέθανε ὁ πιὸ σεβασμῖος μὲ τὰ χρόνια του, καὶ ὁ πιὸ γκαρδιακὸς μὲ τὴν ἐμπνευσί του, καὶ ὁ πιὸ σολωμικὸς μὲ τὴν πίστι του, καὶ ὁ πιὸ γλυκὸς μὲ τοὺς ἤχους του, καὶ ὁ πιὸ καλὸς μὲ τοὺς τρόπους του καὶ ὁ πιὸ ἁγνὸς μὲ τὴν ταπεινοσύνη του, καὶ ὁ πιὸ ἀνεγάρδιαστος μὲ τὴ ζωὴ του, ὁ πρῦτανος τῶν νέων Ἑλλήνων ποιητῶν, ὁ ἄδολος ἔθνικὸς τραγουδιστὴς ποὺ δὲν ἄφησε καμιά περίστασι τῆς χώρας μας τριγύρω του, καμιά χιρὰ καὶ καμιά λύπη τῆς πατρίδας του, νὰ μὴ τὴν ἀντηχήσῃ στὸν κρυσταλλόχο στίχο του. Δυνάμωνε, πολίτημα καὶ ἀσύγκριτα, τὰ μεγάλα κοινὰ ἰδανικά, μὲ μόνης τῆς Μοῆς τῆ βοήθεια, καθὼς ἀντηχοῦσε κατὰδεχτικά καὶ λυγερόφωνα, γνώριμων, καὶ ξένων καὶ ἀκριβῶν τριγύρω του τίς λογῆς τύχες, γιὰ γέλια ἢ γιὰ κλάματα.

«Σὰν τὸ χέρι, εἶπε ὁ ἕντος ποιητῆς, ἔχει καὶ ἡ φωνὴ καλλιχαρίσια μοῖρα ὁ καθένας μὲ τὸν οἶστρο του. Δουλεύετε. Τραγουδάμε.» Ἦγεμόνες, κυβερνήτες, πολιτικοί, φιλόλογοι, πολῖτες, πατριῶτες, πεζοὶ καὶ καθυλάρηδες, σύλλογοι καὶ σχολεῖα, περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες, δὲ θὰ μπορούσανε παρὰ νὰ συναπαντηθοῦμε στὸ νεκρὸ ἀπάνου καὶ στὸ μνήμη τοῦ ποιητῆ ποὺ ἔγραψε τὸ «Παράπονο τῆς πεθαμμένης» καὶ τὸ «Σκαφτιά», τοὺς «Θησανροὺς τοῦ Ἀλῆπασα» καὶ τὸ «Πρῶτο Ψυχασάββατο», φέρνοντας κάποιο φόρο σεβασμοῦ, στεφάνια ἢ παράσημα, λουλούδια ἢ τρα-